7/4331

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/6550
KONU: Sözlü ve Yazılı Soru Önergeleri

28/12/2004 28 ARALIK 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.12.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-8371 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt ASLANOĞLU'na ait 6/1361 esas nolu sözlü soru önergesi ile Antalya Milletvekili Feridun Fikret BALOĞLU'na ait 7/4330 esas nolu ve Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/4331 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK-1: Görüş 6/1361 (1 adet- 2 sayfa)
EK-2: Görüş 7/4330 (1 adet- 1 sayfa)
EK-3: Görüş 7/4331 (1 adet- 2 sayfa)

7/4331

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Kemal DEMİREL**
Bursa Milletvekili

Esas No : **7/ 4331**

Son günlerde görsel ve yazılı basında uzman olmayan kişiler tarafından, ülkemizdeki hayvancılık konusuyla ilgili, hiçbir bilimsel nitelik taşımayan açıklamalar yapılmaktadır. Özellikle beyaz et kaynağının başında gelen kanatlı et ürünleri konusunda değişik spekülasyonlar yaratılarak halkımızın kafası karıştırılmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizin ekonomik durumu ve halkımızın alım gücü zaten ortadadır. Bu tür açıklamalar halkımızın protein kaynaklarının başında gelen tavuk ve ürünlerinin tüketilmemesine neden olacaktır. Bu konunun bir an önce yetkili kişilerce gerekli araştırma sonuçları da ortaya koyularak çözülmesi gerekmektedir.

Gerçekten iddia edildiği gibi olaylar mevcut ise, gerekli müdahaleler en kısa zamanda yapılmalıdır. Eğer konu tamamen spekülasyonlardan ibaret ise de gerekli bilgilendirmeler yapılarak, hem beyaz et sektörü bu karalamadan kurtarılmalı, hem de halkımızın bu ürünleri gönül rahatlığı ile tüketmesi sağlanmalıdır.

SORU 1. Basında yer aldığı gibi; beyaz et kaynakları arasında bulunan, tavuk, hindi gibi kanatlı hayvanların yetiştirilmesinde hormon olarak nitelendirilecek türde ürünler kullanılmakta mıdır?
SORU 2. Bunların üretiminde kullanılan destek ürünleri nelerdir? Bu ürünlerin insan sağlığına etkileri nasıl olmaktadır?
SORU 3. Halk arasında hormon olarak dile getirilen ürünler nelerdir? Bu ürünlerin insan sağlığı üzerine etkileri nelerdir?

CEVAP1.2.3. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kanatlı sektöründe hormon kullanılmamaktadır. Broiler adı altında üretilen ve 39-42 günde kesim ağırlığına ulaşan piliçlerin erken sürede kesim ağırlığına gelmesinde en önemli ve geçerli faktör yıllarca bu konuda sürdürülen verimi artırmaya yönelik olarak yapılan ıslah çalışmalarıdır.

Kanatlı sektöründe hastalıkların tedavisinde ve destekleyici olarak Bakanlığımız tarafından ruhsatlandırılmış antibakteriyel, antiparaziter ilaçların ve vitaminlerin kullanımı söz konusudur. Ancak bu ürünler Veteriner Hekimler tarafından uygun görüldüğü takdirde reçeteli olarak kullanılmakta olup, bu ilaç ve vitaminlerin uygulama talimatlarına (prospektüs) uyulduğu taktirde insan sağlığını tehdit edebilecek durum söz konusu değildir.

Antibakteriyellerin kullanımı ile ilgili olarak; Tavuklarda bakteriyel hastalıklar var olduğu ve alternatif ilaçlar/çareler bulunamadığı müddetçe antibiyotiklerin zorunlu olarak kullanılacağı aşikardır.

Bakanlığımız tarafından yıllık olarak uygulanmakta olan Kalıntı İzleme Programları kapsamında kanatlı hayvan ve etlerinde stilbenler, steroidler, resorcylic asit laktonlar ve beta-agonistler grubunda yer alan DES, Estradiol, progesterone, testosterone, zeranol, clenbuterol analizleri yapılmaktadır. 2004 yılı kalıntı izleme programı sürdürülmekte olup, program kapsamında toplam 580 adet numunede çalışma yapılması planlanmıştır. Bu güne kadar analizi yapılmış olan 157 adet numunede pozitif tespit yapılmamıştır.

Hormonlar; vücutta iç dengenin (bazal metabolizma, asit-baz ve sıvı elektrolit dengesi, vücut ısısı, kan basıncı gibi) dış şartlara uygun biçimde normal düzeyde sürdürülmesi, büyüme, üreme, enerji üretimi ve kullanımı ile depolanması gibi son derece önemli hayati faaliyetleri sinir sistemi ile birlikte düzenleyen etkin maddeler olarak tanımlanabilir. Özellikle hayvanlardan daha fazla verim elde etmek amacıyla sentetik ve uzun etkili hormonlar (anabolizan) elde edilmiştir. Bu tür hormonların insan ve hayvan sağlığına olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, bu tür hormonların kullanımının yasaklanmasına neden olmuştur. Özellikle gelişmiş ülkeler geçmiş zamanlarda bu tür hormonları yoğun bir şekilde kullanmış, daha sonra insan sağlığına olan olumsuz etkilerinin tespit edilmesi üzerine yasaklama kararı almışlardır. Ancak ülkemizde bu tür hormonların kullanımına ve piyasaya arz edilmelerine hiçbir zaman izin verilmemiştir.

SORU 4. Kanatlı et ürünleri olarak nitelendirilen besin maddeleri ile ilgili halkımızın daha açık bir şekilde bilgilendirilmesi için Bakanlığınızın hazırlamış olduğu eğitim ve bilgilendirme çalışmaları var mıdır?
SORU 5. Bu konularla ilgili olarak diğer Bakanlıkların da desteği ile oluşturulan bir çalışma grubu var mıdır? Eğer yoksa bu tür bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz?
SORU 6. Kanatlı hayvanlardan elde edilen gıda maddelerinin denetimi nasıl yapılmaktadır?
SORU 7. Bu ürünlerin ambalajlarına yetiştiriliş tarzı ile ilgili ve bilgilendirmek amacıyla açıklayıcı etiket koyulması, alıcıların daha rahat olmasını sağlayacaktır. Bu yönde bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz?
SORU 8. Kanatlı et ürünleri ülkemizde oldukça büyük bir sektörü oluşturmaktadır. Bu da ülkemiz ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Hormon var veya katkı maddesi içeriyor sözleri bu sektörde hem üretici, hem de satıcı konumunda olan esnafımızın zor günler geçirmesine neden olmaktadır. Bu sektördeki üretici ve satış yapan esnafı desteklemek amacıyla herhangi bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz?

CEVAP 4.5.6.7.8. 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ve ilgili Yönetmelikler kapsamında gıda maddelerinin kontrol ve denetimleri, üretim ve tüketim zincirinin tüm aşamalarında, Gıda Kontrolörleri tarafından yılda en az iki kez, ayrıca şüphe veya tüketici şikayeti üzerine yapılmaktadır. Ayrıca Kanun uyarınca gıda güvenliğini sağlamaya yönelik olarak hazırlanan Yönetmelik ve Tebliğler, AB Yönetmelik ve Direktifleri ile uyumlu olarak yayımlanmaktadır. 852/2004 AB Direktifi ile uyumlu olarak hazırlanan piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili yönetmelik taslağı, güvenli gıda üretimi için Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları olarak ifade edilen HACCP kontrol sisteminin gıda sanayince uygulanmasını zorunlu hale getirmektedir.

Türk Gıda Kodeksi (TGK)-Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliğinde yer alan hükümlerde;

- Taze et, hazırlanmış taze et ve hazırlanmış et karışımlarının elde edildiği tür; hazırlanmış et karışımlarında karışım söz konusu ise her türün % si,
- Kıyma ve kıymadan hazırlanmış et karışımlarında "Yağ en çok %" ve "kolajen/et proteini oranı en çok" ibaresi
- Ürünün saklama sıcaklığı,
- Et ürünlerinin elde edildiği tür, karışım söz konusu ise ürün adının hemen yanına en az 12 puntoluk büyüklükte her türün yüzdesi
- Sucuklarda yağ oranı % ... olarak etikette belirtilmelidir ifadeleri yer almaktadır.